

Bruselj, 12. december 2024
(OR. en)

16801/24

VISA 185
ASILE 128
MIGR 460
FRONT 337
IXIM 264
COMIX 507

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	16195/24
Zadeva:	Za bolj strateški pristop k vizumski politiki EU – sklepi Sveta (12. december 2024)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta z naslovom „Za bolj strateški pristop k vizumski politiki EU“, ki jih je Svet (pravosodje in notranje zadeve) odobril 12. decembra 2024.

Osnutek sklepov Sveta

Za bolj strateški pristop k vizumski politiki EU

1. Vizumska politika EU ima z urejanjem vstopa državljanov tretjih držav na schengensko območje in olajševanjem zakonitega potovanja temeljno in primarno vlogo pri varovanju celovitosti schengenskega območja ter krepitvi njegove odpornosti na migracijske in varnostne izzive.

Hkrati ima vizumska politika pomembno vlogo v mednarodnih odnosih EU ter ima veliko vrednost tako za tretje države kot za EU, saj olajšuje potovanja ter spodbuja medosebne stike, pa tudi turizem in gospodarsko rast.

V širšem geopolitičnem kontekstu lahko okrepi bolj uravnoteženo sodelovanje s partnerskimi državami v okviru celovitih partnerstev, ki podpirajo interese EU, hkrati pa skrbno upoštevajo morebitne učinke, zlasti v zvezi z migracijskimi tokovi in varnostnimi pomisleki. Svet priznava vlogo vizumske politike v dialogih v okviru partnerstva na področju migracij ter spodbuja države izvora in tranzita, naj izvedejo reforme, okrepijo prizadevanja za boj proti neregularnim migracijam in svoje politike uskladijo s pravili EU o migracijah in vizumih.

2. Svet poudarja, da je treba pri obravnavanju z vizumi povezanih vprašanj v Svetu, zlasti na področju zunanje politike, v celoti upoštevati vidike migracij in notranje varnosti. Svet poudarja pomen strateškega pristopa k vizumski politiki, kjer bi odločitve zajemale interese z vseh zadevnih področij in bile sprejete v tesnem sodelovanju med Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD) in Svetom, da bi tako ohranili vzdržno vizumsko politiko tudi v prihodnje. Bistveno je, da se odločitve v zvezi z liberalizacijo ali poenostavitvijo vizumskega režima oblikujejo in sprejmejo tako, da ne ustvarjajo tveganj v zvezi z varnostjo ali migracijami.

V zvezi s tem Svet poudarja, da mora EU uporabiti vsevladni pristop in zagotoviti, da bodo v vseh fazah procesa vključena vsa ustrezna pripravljalna telesa Sveta in bodo v celoti upoštevani učinki politik, zlasti na področju pravosodja in notranjih zadev, ko se razmišlja o dialogu o liberalizaciji vizumskega režima s tretjo državo oziroma odločitvi o liberalizaciji vizumskega režima. To vključuje pregledno oblikovanje meril, da se zagotovi ustrezno reševanje vprašanj zunanje politike ter notranje varnosti in migracij.

3. Brezvizumsko potovanje v EU je privilegij za državljane tretjih držav, ki jim prinaša koristi, pa tudi odgovornosti, hkrati pa je močan instrument Unije, ki ga je treba uporabljati bolj strateško. Svet poudarja, da morajo tretje države, ki so bile na podlagi dialoga o liberalizaciji vizumskega režima izvzete iz vizumske obveznosti, stalno izpolnjevati določena merila, da bi se še naprej zagotavljala njihova odgovornost. Poleg tega morajo vse tretje države, ki so upravičene do brezvizumskega dostopa do EU, stalno izpolnjevati merila za izvzetje iz vizumske obveznosti v skladu z Uredbo (EU) 2018/1806.
4. Svet pozdravlja diplomatska prizadevanja in aktivno angažiranost Komisije in ESZD, da bi se ponovno vzpostavila vizumska vzajemnost s tretjimi državami, ki so izvzete iz vizumske obveznosti. V zvezi s tem je bistveno, da se ohrani brezvizumski status držav članic. Svet poleg tega – tudi ob upoštevanju splošnih odnosov s tretjimi državami in interesa EU – izraža velik interes za zagotovitev enake in pravične obravnave vseh državljanov EU, ki potujejo v tretje države.

5. Čeprav se države članice strinjajo, da sporazumi o poenostavitvi vizumskih postopkov ostajajo ključni instrumenti v odnosih EU s tretjimi državami, Svet ponovno potrjuje, da se vse bolj poudarja njihova strateška raba v okviru zunanjih odnosov, zlasti kot sredstva za doseganje širših ciljev Unije na drugih področjih politike, predvsem v okviru politike ponovnega sprejema. Ta cilj bi lahko v prihodnosti dosegli s prilagojenimi sporazumi, ki bi vključevali pogoje za vsako posamezno državo, kar bi koristilo interesom EU. Vendar se sporazumi o poenostavitvi vizumskih postopkov ne bi smeli šteti kot vnaprej določen prvi korak k liberalizaciji vizumskega režima, temveč kot samostojne odločitve same po sebi. Poleg tega bi se morala kot ključni element postopka kot predpogoj ohraniti sedanja praksa sklepanja sporazumov o ponovnem sprejemu vzporedno z odobritvijo vizumskih olajšav.
6. Za spodbujanje skladnosti in trajnosti vizumske politike EU bi se morala EU osredotočiti predvsem na učinkovito in uspešno uporabo obstoječih orodij ter njihovo nadaljnjo krepitev in nadgradnjo. Ti med drugim vključujejo mehanizem za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti, mehanizem iz člena 25a Vizumskega zakonika, optimalno uporabo Vizumskega informacijskega sistema (VIS) in nemoteno izvajanje informacijskih sistemov Unije.

Svet poudarja pomen pravočasnega in učinkovitega izvajanja sistema vstopa/izstopa (SVI), Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) ter revidiranega VIS. Zanesljivo delovanje vseh teh informacijskih sistemov je ključno za krepitev varnosti meja ter reševanje izzivov za notranjo varnost in migracije, vključno z zlorabo potovanj brez vizumov in prekoračitvijo obdobja dovoljenega bivanja. Ocena delovanja teh sistemov v okviru interoperabilnosti bo pripomogla k oblikovanju učinkovitejših odzivov EU na prihodnje izzive.

Svet izpostavlja tudi obsežno zakonodajo, ki je bila sprejeta v zvezi s temi informacijskimi sistemi in njihovim izvajanjem v prihodnjih letih, vključno z digitalizacijo schengenskih vizumskih postopkov. Sedanji trendi digitalizacije bodo skupaj z izvajanjem okvira interoperabilnosti, vključno z avtomatizirano oceno tveganja in odkrivanjem več identitet, zagotovili širši nabor informacij o potnikih. Ti izboljšani podatki bodo dodatno prispevali k vizumskim postopkom, s potencialom odkrivanja in zmanjševanja zlorab ter podpiranja razprav in spremljanja v okviru mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti.

7. Svet z zanimanjem pričakuje hitro sprejetje revidiranega mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti, na podlagi katerega bo lahko EU bolje obravnavala zlorabe brezvizumskih režimov, med drugim zlasti zlorabe s strani državljanov tretjih držav, ki so oproščeni vizumske obveznosti in zaprosijo za mednarodno zaščito. Svet se zavzema tudi za okrepitev spremljanja tretjih držav, ki so upravičene do brezvizumskega dostopa do EU, in poročanja o njih. Ta okrepljeni nadzor bo pomemben za ugotavljanje in reševanje morebitnih izzivov ter bo prispeval k varnejši in odpornejši Evropski uniji.
8. Svet poudarja, da mora EU poleg hitrega sprejetja revizije mehanizma za zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti še naprej pozorno spremljati obstoječe in nastajajoče izzive, da bi preprečila zlorabo vizumskega režima EU. Takšne izzive je treba sistematično spremljati in obravnavati, zlasti za zagotovitev, da države, ki so izvzete iz vizumske obveznosti, ne postanejo središča za neregularne migracije. V tem kontekstu je nujno in bistveno, da tretje države, zlasti države v sosedstvu EU, svojo vizumsko politiko uskladijo z vizumskim režimom EU, da bi zmanjšali morebitne zlorabe in zagotovili vzdržnost brezvizumskega režima med EU in temi državami. Enako pomembno je usklajevanje vizumske politike s strani tretjih držav, ki so vstopile v dialog o liberalizaciji vizumskega režima z EU, ki vključuje to merilo. Čeprav bi morala EU nadaljevati diplomatske stike in stike na visoki ravni s tretjimi državami, pa pričakuje konkretno zavezanost teh držav, da bodo sprejele potrebne ukrepe za učinkovito obravnavanje zlorab.

9. Svet priznava, da bi morala EU sprejeti nadaljnje ukrepe za zmanjšanje tveganja zlorabe vizumov s strani prosilcev za azil. Da bi zmanjšali število primerov, ko državljani tretjih držav vložijo prošnjo za azil, potem ko z vizumom vstopijo na schengensko območje, in da bi imeli bolj celostne statistične podatke o tem pojavu, Svet poudarja, da je treba v azilnih postopkih sistematično vpogledovati v VIS in evidentirati primere uspešne identifikacije za namene azila. Ta praksa zagotavlja ustrezno upoštevanje vizumske zgodovine prosilcev in krepi zmogljivost EU za učinkovitejše obravnavanje prošenj za azil. Tesnejše sodelovanje in izmenjava podatkov med organi, pristojnimi za vizume, in organi za azil, spodbujanje izmenjave izkušenj ter vključevanje in analiza ustreznih podatkov na ravni EU so nujni elementi za učinkovito upravljanje azila.

V zvezi s tem je bistveno tudi, da bo z revidiranimi predpisi o sistemu Eurodac zagotovljen ustrezen okvir, da bo čim prej omogočena hramba razširjenega nabora podatkov o prosilcih za azil. V ta namen Svet poziva k nadaljnji uporabi revidiranega VIS skupaj z Eurodac, da bi zagotovili učinkovito izmenjavo informacij o prosilcih za vizum med državami članicami, kar prispeva k prepoznavanju morebitnih varnostnih in migracijskih izzivov ter omogoča pridobivanje statističnih podatkov na ravni več sistemov. Dolgoročno bo s tem povezano statistiko zagotovil centralni register za poročanje in statistične podatke v okviru interoperabilnosti. Vendar dokler to ni doseženo, Svet poziva Komisijo, naj dodatno razmisli o tem, kako bi lahko bolje izkoristili zmožnosti agencije eu-LISA za zagotavljanje statističnih podatkov, vključno z analizo skupnih podatkov, kar bi lahko pomagalo pri prepoznavanju nastajajočih trendov in izboljšanju analize tveganja.

10. Dobro delujoč sistem vračanja in ponovnega sprejema prispeva k boju proti neregularnim migracijam. Učinkovita uporaba mehanizma iz člena 25a Vizumskega zakonika je ključni element za izboljšanje sodelovanja s tretjimi državami na področju ponovnega sprejema. Svet priznava diplomatska in operativna prizadevanja Komisije, ESZD in držav članic, spodbuja k ohranjanju ugodne dinamike v mehanizmu ter poudarja, da bi bilo treba ob ohranitvi prožnosti še bolj optimizirati izvajanje procesa, da bi razvili močnejši in verodostojnejši mehanizem. Pri ocenjevanju zadevnih tretjih držav bi bilo treba upoštevati tudi morebitne grožnje javnemu redu in notranji varnosti, ki jih predstavljajo njihovi državljani, ki se morajo vrniti. Pomembno je, da si zadevne tretje države po najboljših močeh prizadevajo za izboljšanje sodelovanja, zlasti pri ponovnem sprejemu svojih državljanov in izpolnjevanju vseh obveznosti iz zadevnih sporazumov ali dogovorov o ponovnem sprejemu. Svet poudarja, da je treba tretjim državam poslati jasno in enotno sporočilo, da bodo izvedeni nadaljnji ukrepi, če se sodelovanje ne bo izboljšalo v razumnem roku. V zvezi s tem ne bi smeli izključiti možnosti, da bi se v prihodnosti preučila možnost zakonodajne reforme mehanizma iz člena 25a.
11. Svet poudarja potrebo po bolj harmonizirani uporabi obstoječe vizumske zakonodaje in zlasti po doslednem izvajanju Vizumskega zakonika v vseh državah članicah. Usposabljanje je pomembno orodje za doseg tega cilja, države članice pa bi morale spodbujati uporabo usposabljanja o Vizumskem zakoniku (Visa Code Training). Da bi dosegli harmonizirano izvajanje, bodo sprejeti nadaljnji ukrepi za zmanjšanje priložnosti za trgovanje z vizumi, zlasti s tesnejšim in bolje usklajenim schengenskim sodelovanjem na lokalni ravni.

12. Ker se migracijski vzorci spreminjajo in postaja globalna mobilnost vse bolj kompleksna, mora EU okrepiti skupna prizadevanja za zaščito svojih zunanjih meja in celovitosti schengenskega območja. Svet priznava pomen celovitega pregleda vizumske politike EU, da bi okrepili varnost schengenskega območja in podprli okvir migracijske politike EU. EU se lahko s sprejetjem celostnega in v prihodnost usmerjenega pristopa bolje prilagodi spreminjajoči se dinamiki migracij ter preprečuje in se odziva na neposredne migracijske in varnostne izzive in na zlorabe vizumskega režima. Svet pozdravlja zavezo Komisije, da bo razvila strategijo Unije za vizumsko politiko, ki se bo odzivala na sedanje in prihodnje izzive.
-